

Claude Debussy (22 sierpnia 1862 w Saint-Germain-en-Laye - 25 marca 1918 w Paryżu)

*Pewien kompozytor z Saint-Germain-en-Laye
mieszał z sobą altówkę, harfę i flet,
mówił, że muzyka,
to nie gramatyka!
Dźwięki wtlaczane w sztywną formę? Nie i nie!*

(ebs)

Claude Debussy - francuski kompozytor, przedstawiciel impresjonizmu muzycznego.

<https://www.youtube.com/watch?v=okUVzB8K7RA>

Urodził się jako Achille-Claude Debussy 22 sierpnia 1862 w Saint-Germain-en-Laye jako pierwsze dziecko z pięciorga Manuela-Achille'a Debussy'ego i jego żony Victorine. Ochrzczono go dopiero dwa lata później, co było dość wyjątkowe w tamtych czasach. Jego ojcem chrzestnym był bankier Achille Arosa a matka chrzestną ciotka Octavie de La Ferronnière.

Rodzina Debussy żyła w skromnych warunkach utrzymując się ze sklepu z kamionką i porcelaną, a gdy to okazało się nierentowne, przeniosła się do Paryża, gdzie ojciec zatrudnił się jako księgowy w spółce kolei żelaznej. Claude miał wtedy kilka lat. Nigdy nie chodził do szkoły. Mama nauczyła go pisanie i czytania, ale nie dość dobrze, do końca życia miał kłopoty z gramatyką i ortografią. Pierwsze lekcje gry na fortepianie umożliwił mu jego ojciec chrzestny.

Naukę w Konserwatorium Paryskim w klasie fortepianu rozpoczął w wieku 11 lat. W tym czasie zainteresowała się nim Nadieżda von Meck, mecenas sztuki, co umożliwiło młodemu Debussy'emu nie tylko wstęp do muzycznych salonów, lecz także zapoznało go z modnymi w tym czasie trendami w muzyce rosyjskiej, głównie Musorgskiego i Borodina.

Wsparcie finansowe pozwoliło mu także odbyć szereg podróży, między innymi w Bayreuth, która pozostawiła u niego niechęć do Wagnera i jego muzyki. W 1880 rozpoczął naukę kompozycji i już w 1884 zdobył prestiżową nagrodę *Prix de Rome*, która pozwoliła mu przedłużyć studia muzyczne o kolejne dwa lata spędzone w Rzymie.

Już w czasie swych studiów Debussy rozpoczął pełną sukcesów karierę kompozytorską. Okazał się jednakowo sprawny w formach orkiestralnych - "Prélude à l'après-midi d'un faune" ("Popołudnie fauna") i "La Mer" ("Morze"), miniaturach fortepianowych - preludia i etiudy, formach wokalnych wykorzystujących francuską poezję swej epoki, oraz w formach na małe zespoły instrumentalne - Sonata na flet, altówkę i harfę.

<https://www.youtube.com/watch?v=FOCucJw7iT8>

Debussy był także eksperymentatorem wprowadzającym nowości formalne lub przywołującym dawno niestosowane techniki. Używał na przykład archaicznych skal antycznych i kościelnych oraz nowatorskiej skali całotonowej. Jego muzyka charakteryzuje się gęstą fakturą, żywą kolorystyką, wyraźnym wpływem orientalnych kultur muzycznych oraz zastosowaniem niekonwencjonalnych skal muzycznych i systemów centrów tonalnych.

Burzliwe było życie uczuciowe kompozytora: W latach 1888/89 rozpoczęła się afera z Camille Claudel, która zakończyła się w 1891. Przez lata pozostawał w nieformalnym związku z Gabrielle Dupont, dziewczyną, którą

poznał, jak podawał, w "miejscu frywolnym". "Zielonooka" Gaby prowadziła mu gospodarstwo. Gdy jednak w 1897 trafiła na list, z którego jednoznacznie wynikało, że Debussy miał romans z inną, Gaby w czasie gwałtownej kłótni postrzeliła się i ciężko ranna trafiła do szpitala.

"Bohaterką" romansu była pomoc krawiecka i modelka Rosalie Texier, zwana Lily genannt, śliczność z bujnymi blond włosami. 18 października 1899 Debussy pojął ją za żonę, ale związek szybko się rozpadł. Przyczyną była kolejna miłosna afera kompozytora.

W 1901 Debussy poznał Emmę Bardac, żonę bankiera. Afera szybko stała się publiczna a Lily, podobnie jak wcześniej Gaby, także próbowała się zastrzelić, co wywołało skandal, bo Debussy był już cenionym artystą, któremu podobne wybryki "nie uchodziły". W rezultacie zerwał kontakty z przyjaciółmi i złożył pozew o rozwód.

30 października 1905 przyszła na świat córka Debussy'ego i Emmy Bardac. Debussy skomponował dla niej "Children's Corner". Jej urodziny zostały oficjalnie uznane dopiero w 1908, bo procesy rozwodowe rodziców ciągnęły się latami.

13 maja 1909 zdiagnozowano u Debussy'ego raka żołądka. W grudniu 1915 poddał się operacji, która jednak nie przyniosła spodziewanej ulgi w cierpieniach. Choroba nie pozwoliła mu komponować. Zmarł 25 marca 1918 w Paryżu, pochowany jest na Cmentarzu Passy.

"Jestem coraz bardziej przekonany, że muzyka z natury jest czymś, co nie może być wtłoczone w tradycyjną, stałą formę. Wszak składa się z kolorów i rytmów." (z: Jan Oleszkowicz, "Gra muzyka! Podręcznik do muzyki dla gimnazjum", 2011)

<https://www.youtube.com/watch?v=bGcEYALnk8s>

W domu przy rue au Pain 38 w Saint-Germain-en-Laye utworzono *Musée Claude Debussy*:

<https://www.youtube.com/watch?v=WG1pHA6C830>